

แบบฟอร์มที่ 2 สรุปลักษณะสำคัญขององค์การ (ไม่เกิน 3 หน้า)

ผู้ส่งมอบ พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ: (ที่สำคัญ)

ผู้ส่งมอบ: เหล่าทัพ, บ.ท่าอากาศยานไทย, ปตท., บ.บางกอก อินดัสเทรียลแก๊ส, กรมอุตุนิยมวิทยา
พันธมิตร: กรมชลประทาน, กองทัพอากาศ, กรมประชาสัมพันธ์, ม.เกษตรศาสตร์, สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
ผู้ให้ความร่วมมือ: สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร, กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
ความต้องการ: การปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย:

- หน่วยงานภาครัฐ : ผู้ว่าราชการจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- องค์กรผู้ใช้น้ำอื่น ๆ : บ.จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก, การประปา
- ประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง/ภัยพิบัติ
- หน่วยงานเจ้าของสนามบิน/ท่าอากาศยาน
- บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์

ความต้องการ/ ความคาดหวัง: ปฏิบัติการฝนหลวงช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันเวลา, ปริมาณน้ำที่เพียงพอสำหรับบริการประชาชนและภาคเอกชน, สามารถลดผลกระทบจากปัญหาภัยพิบัติได้อย่างทันเวลา, ป้องกันการเกิดภัยพิบัติและควบคุมสถานการณ์ภัยพิบัติไม่ให้ขยายผลในวงกว้าง, การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่หน่วยงานเจ้าของสนามบิน/ท่าอากาศยานกำหนด

สมรรถนะหลักขององค์กร:

1. การปฏิบัติการฝนหลวง
2. การวิจัยและพัฒนาการปรับปรุงสภาพอากาศ
3. การบินปฏิบัติการฝนหลวง

พันธกิจ: 1. บริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศให้เกิดฝนในปริมาณและการกระจายที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการเกษตร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และการบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างบูรณาการ 2. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศ และการดัดแปรสภาพอากาศเพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติอันเนื่องมาจากความผันแปรของภูมิอากาศและสถานะโลกร้อน 3. บริหารจัดการด้านการบินในภารกิจการทำฝน การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และภารกิจด้านการเกษตรวิสัยทัศน์: กรมฝนหลวงและการบินเกษตรเป็นองค์กรชั้นนำในระดับโลกด้านการดัดแปรสภาพอากาศตามศาสตร์ฝนหลวงพระราชทาน ภายในปี 2580

ค่านิยม: -

วัฒนธรรมองค์กร: LET'S GO for Goal คือ Leadership ใฝ่ใจเป็นผู้นำ Expertise มุ่งสู่ความเป็นเลิศ Teamwork and Networking ร่วมทำงานเป็นทีม Strategic Thinking สร้างความคิดกลยุทธ์ Growth เติบโตอย่างยั่งยืน Open and Service Mind เปิดใจกว้างพร้อมบริการ

งบประมาณ: 1,910,820,000 บาท (ปี 2565)

รายได้: -

จำนวนบุคลากร: กรอบอัตรากำลังทั้งสิ้น 683 อัตรา แบ่งเป็นข้าราชการ 311 อัตรา ลูกจ้างประจำ 98 อัตรา และพนักงานราชการ 274 อัตรา โดยมีอัตรากำลังที่ถือครองจริง 560 อัตรา แบ่งเป็น ข้าราชการ 232 อัตรา ลูกจ้างประจำ 98 อัตรา และพนักงานราชการ 230 อัตรา

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ:

1. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. 2556
2. ระเบียบกรมฝนหลวงและการบินเกษตรว่าด้วยการบิน พ.ศ. 2563

ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการ:

ระบบประเมิน PMQA 4.0 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และบริหารความเสี่ยง ระบบประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน ระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

ผลผลิต/บริการหลัก:

- ปริมาณน้ำฝน
 - การบรรเทาภัยพิบัติ
 - การบริการด้านการบิน
- คุณลักษณะโดดเด่นของผลผลิต/บริการ**
- การลดความสูญเสียของผลผลิตทางการเกษตร
 - การสร้างความสมดุลของสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ
 - การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและสมรรถนะหลักของกรม
 - การเพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาจากภัยธรรมชาติ และสร้างขีดความสามารถในการดัดแปรสภาพอากาศ

ผู้รับบริการ:

- ประชาชนผู้รับประโยชน์จากฝนหลวง
 - หน่วยงานผู้ขอรับบริการฝนหลวง
 - หน่วยงานผู้ขอรับบริการด้านการบิน
- ความต้องการ**
- ปฏิบัติการฝนหลวงช่วยเหลือในพื้นที่ทันเวลา
 - ปริมาณฝนที่เพียงพอต่อการเกษตร
 - น้ำต้นทุนที่เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการน้ำและการผลิตกระแสไฟฟ้า
 - ป้องกันและควบคุมสถานการณ์ภัยพิบัติ
 - บริการด้านการบินที่รวดเร็วและปลอดภัย

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ:

1. รายงานประจำปีของสำนักงาน ก.พ.ร.
2. รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ของสำนักงาน ป.ป.ช.
3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนราชการ จากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน:

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ปรากฏการณ์เอลนีโญ/ลานีญา ภาวะโลกร้อน การเกิดภัยธรรมชาติ/ภัยพิบัติที่รุนแรง
2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคโนโลยีการตัดแปรสภาพอากาศ
3. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิประเทศและการใช้ที่ดิน
4. นโยบายรัฐบาลที่สำคัญและเร่งด่วน
5. ประเทศไทยกำลังพัฒนาเข้าสู่ยุค 4.0
6. การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์: (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม)

การเป็นองค์กรหลักเพียงหนึ่งเดียวของประเทศในการบริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศ

สภาพแวดล้อมการแข่งขัน:

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ด้านนโยบาย) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (น้ำใต้ดิน) กรมชลประทาน (น้ำผิวดิน) กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (น้ำบนฟ้า) ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น แต่หน่วยงานภาครัฐโดยทั่วไปจะถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินภารกิจเฉพาะด้าน ตามสภาพปัญหาของสังคมหรือนโยบายของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นจึงต้องมีภารกิจที่แตกต่างและไม่ทับซ้อนกัน ดังนั้น การพิจารณาถึงสภาพการแข่งขันภายในและภายนอกประเทศของหน่วยงานภาครัฐ จึงไม่อาจกำหนดสภาพการแข่งขันที่ชัดเจนได้อย่างภาคเอกชนจำเป็นต้องปรับให้เข้ากับสภาพของภารกิจที่ใกล้เคียง ซึ่งอาจจะเรียกว่า “การเทียบเคียง” แทนการแข่งขันในภารกิจที่คล้ายคลึงกัน กรมฝนหลวงและการบินเกษตรเป็นหน่วยงานเพียงหนึ่งเดียวของประเทศที่รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศจึงไม่สามารถระบุเทียบในการแข่งขันภายในประเทศที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันได้ รวมทั้งการแข่งขันภายนอกประเทศด้วย

ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์: (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม)

ด้านพันธกิจ: ป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้งได้ร้อยละ 80 ของพื้นที่ภัยแล้ง และภัยพิบัติได้ร้อยละ 54 ของพื้นที่ภัยพิบัติ **ด้านปฏิบัติการ:** พัฒนาเทคนิคเฉพาะ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการปฏิบัติการฝนหลวงเชิงพื้นที่ ปรับปรุงระบบการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพ **ด้านบุคลากร:** พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกระดับในการทำงานให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของบุคลากร **ด้านสังคม:** สร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเน้นขับเคลื่อนภารกิจความรับผิดชอบต่อสังคมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของพันธกิจหรือหน้าที่ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศคืออะไร :

จากพันธกิจและหน้าที่หลักตามกฎหมายโดยเฉพาะด้านปฏิบัติการทำฝนเพื่อพัฒนาการเกษตร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติ สามารถสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะภาคเกษตร เนื่องจากพื้นที่การเกษตรของประเทศส่วนใหญ่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทานต้องอาศัยน้ำฝนเป็นปัจจัยหลักในการทำเกษตร และการปฏิบัติการฝนหลวงสามารถสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นแหล่งต้นน้ำ

เทคโนโลยีการสื่อสารและการให้บริการที่สำคัญมีอะไรบ้าง :

1. เว็บไซต์กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (www.royalrain.go.th)
2. Social Media (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube)
3. ระบบขอรับบริการฝนหลวง
4. Application Rainmaking

ความสำคัญของสมรรถนะหลักของส่วนราชการที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของประเทศ คืออะไร

ทั้งทางตรงและทางอ้อม : สมรรถนะหลักของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร คือ การปฏิบัติการฝนหลวง การวิจัยแลพัฒนาการตัดแปรสภาพอากาศ การบินปฏิบัติการฝนหลวง ซึ่งทั้ง 3 สมรรถนะ มีส่วนในการผลักดันให้พันธกิจและหน้าที่ตามกฎหมายของกรม บรรลุ ผลสำเร็จ โดยมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมของประเทศ **ทางตรง** คือ ด้านเศรษฐกิจ ช่วยลดหรือบรรเทาความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรจากปัญหาภัยแล้ง ด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้พื้นที่ป่าไม้ ลดการเกิดไฟป่า ด้านสาธารณสุข น้ำฝนจากการปฏิบัติการฝนหลวงสามารถใช้อุปโภค บริโภคได้อย่างปลอดภัย เนื่องจากผ่านการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำฝนจากหน่วยงานวิชาการ **ทางอ้อม** คือ เมื่อผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้รับความเสียหายจากปัญหาภัยแล้ง และมีปริมาณฝนเพียงพอต่อการเพาะปลูก จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และไม่ละทิ้งถิ่นฐานเข้าสังคมเมือง

ในการทำงาน บุคลากรมีความจำเป็นที่ต้องดูแลเกี่ยวกับความเสี่ยงภัยอะไรบ้าง :

การทำฝนหลวง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เหมาะสมกับการเกิดฝนมากที่สุด เป็นการปฏิบัติงานบนท้องฟ้าที่มีความแปรปรวนของสภาพอากาศ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบนอากาศยานทั้งหมด จะต้องได้รับการตรวจความสมบูรณ์ของร่างกายจากสถาบันเวชศาสตร์การบินกองทัพอากาศ และขณะปฏิบัติงานบนอากาศยานจะต้องปฏิบัติตามหลักนิรภัยการบินอย่างเคร่งครัด

กฎหมายและกฎระเบียบอะไรที่มีอยู่และเอื้อให้ส่วนราชการทำงานอย่างมีความคล่องตัวและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ :

1. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2556
2. ระเบียบกรมฝนหลวงและการบินเกษตรว่าด้วยการบิน พ.ศ. 2563
3. คำสั่งมอบอำนาจของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรที่สำคัญคืออะไร

1. การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาการตัดแปรสภาพอากาศ
2. เกิดช่องว่างระหว่างวัย ระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ในการทำงานร่วมกัน
3. ข้าราชการบรรจุใหม่ไม่มีความผูกพันกับองค์กร เมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน จะลาออกหรือโอนย้ายทันที ทำให้เกิดต้นทุนในการสอนงาน และการทำงานไม่ต่อเนื่อง

พื้นฐานของบุคลากรที่มีผลต่อการวางแผนการพัฒนาและการสร้างขีดความสามารถในการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงมีอะไรบ้าง :

1. ความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรในการตัดแปรสภาพอากาศ
2. ความรู้ ความสามารถ ในการวิจัยคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการตัดแปรสภาพอากาศ
3. ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
4. ความสามารถในการบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ

สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศของส่วนราชการเป็นเช่นใด? ประเด็นการแข่งขันคืออะไร และมีผลต่อการดำเนินการของส่วนราชการอย่างไร :

การแข่งขันภายใน จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีแนวทางสำคัญในการวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ และจากแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ด้านการสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ส่งผลต่อการแข่งขันของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร คือ เน้นศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำฝนเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและทรัพยากรน้ำของประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรม **การแข่งขันภายนอก** จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัญหาโลกร้อน ส่งผลให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรต้องเร่งสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านการตัดแปรสภาพอากาศให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อจูงใจให้ประเทศอื่นๆ เข้ามาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญคืออะไร ส่งผลต่อสถานการณ์

แข่งขันของประเทศอย่างไร :

กรมฝนหลวงและการบินเกษตรเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันโดยขับเคลื่อนใน 3 ประเด็น ดังนี้ 1) การวิจัยและพัฒนาการตัดแปรสภาพอากาศที่เน้นเทคโนโลยีและนวัตกรรม 2) การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้จริง มีผลลัพธ์ที่ชัดเจนวัดผลได้ สามารถแก้ปัญหาภัยแล้งของประเทศได้จริง 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของทุกกระบวนการ ซึ่งจะส่งผลให้สถานการณ์การแข่งขันของประเทศด้านการผลิตสินค้าภาคการเกษตร มีประสิทธิภาพ แข่งขันในตลาดโลกได้

